

Orimattilan kaupunki, Kaupunkikehitys- ja tekninen toimiala
kirjaamo@orimattila.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 3.1.2023

Asia: A209 Erkontie-Artjärventie-Pakaantie liittymäalueen asemakaavamuutos, luonnos, Orimattila

Orimattilan kaupunki on laatimassa asemakaavamuutosta Orimattilan keskustaan Erkontien, Artjärventien ja Pakaantien risteysalueelle. Suunnittelualue koskee seitsemää kiinteistöä, ja sillä on voimassa yleiskaava ja kuusi asemakaavaa. Kaavan tarkoituksena on liittymäalueen toimivuuden ja liikenneturvallisuuden parantaminen. Valmisteluvaiheessa verrataan kahta erilaista tapaa toteuttaa liikennejärjestelyt: kaksi valo-ohjattua risteystä tai yksi ajosuunnat yhdistävä kiertoliittymä. Liikennevalovaihtoehto on mahdollista toteuttaa nykyisen asemakaavan puitteissa. Kaavamuutosluonnoksessa tiealuetta levennetään risteysalueen tonteille, jotta alueelle on mahdollista suunnitella kiertoliittymä.

Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää 13.12.2022 päivätystä kaavaluonnoksesta ja sitä koskevasta kaavaselistuksesta lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Museolla ei ole huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Asemakaavan suunnittelualue ulottuu sekä Artjärventien pohjois- että eteläpuolella maakunnallisesti arvokkaaseen kirkonkylän kulttuuriympäristöön. Tämän vuoksi kaavamerkinnot, joilla pyritään säilyttämään suunnittelualueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot, ovat ensiarvoisen tärkeitä. Erkontien itäpuolella on ostoskeskus ja aivan liittymien tuntumassa pieni puinen asuin- ja liikerakennus. Se on rakennettu vuonna 1939 ja toiminut maalikauppana. Pakaantien itäpuolella on rakentamaton asuin- ja liiketontti. Pakaantien länsipuolella on Kehräämö ja Erkontien länsipuolella on asuin- ja liikekiinteistö. Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Keskusta-Virenoja osayleiskaava vuodelta 2007. Yleiskaavassa liittymäalue on keskustatoimintojen aluetta (C). Erkontien ympäristö ja Kehräämön alue ovat maakunnallisesti merkittävää kulttuurihistoriallista aluetta, mutta myös paikallisesti arvokkaita. Uudisrakentaminen, rakennusten korjaus- ja muutostyöt sekä muut ympäristöä muuttavat toimenpiteet tulee suorittaa siten, että alueen kulttuurihistoriallisesti/maisemallisesti arvokas luonne säilyy. Osayleiskaavassa Kehräämöä koskee lisäksi s-merkintä, joka edellyttää ympäristön säilyttämistä.

Museo pitää esitetyistä luonnosvaihtoehdoista liikennevalovaihtoehtoa toteuttamiskelpoisempana, koska sen myötä vaikutukset alueen arvokkaaseen kulttuuriympäristöön jäävät kiertoliittymävaihtoehtoa huomattavasti vähäisemmiksi. Katualueen ja tiealueen rajaukset pysyvät ennallaan, muutokset tapahtuvat katu- ja tiealueiden sisällä. Erityisen tärkeää kaavahankkeessa on turvata risteyksen välittömässä läheisyydessä sijaitsevan Kehräämön alueen arvojen säilyminen. Kaavaselostuksessa on todettu, että kiertoliittymä toisi mukanaan merkittäviä muutoksia kaupunkikuvaan, sillä Artjärventien ja Pakaantien liittymäaluetta jouduttaisiin leventämään Kehräämön tontille. Liikenne siirtyisi aivan Kehräämön kulmalle, jolloin Kehräämön edestä poistuisi puurivi, verkkoaita ja rakennusta kiertävä huoltotie. Liikenne kulkee jo nykyisellään hyvin lähellä Kehräämöä eikä sitä voida siirtää enää lähemmäksi alueen arvoja heikentämättä.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
tutkija, arkeologi	Esko Tikkala
tutkija	Lauri Miettinen

Tiedoksi Museovirasto, Hämeen Ely-keskus